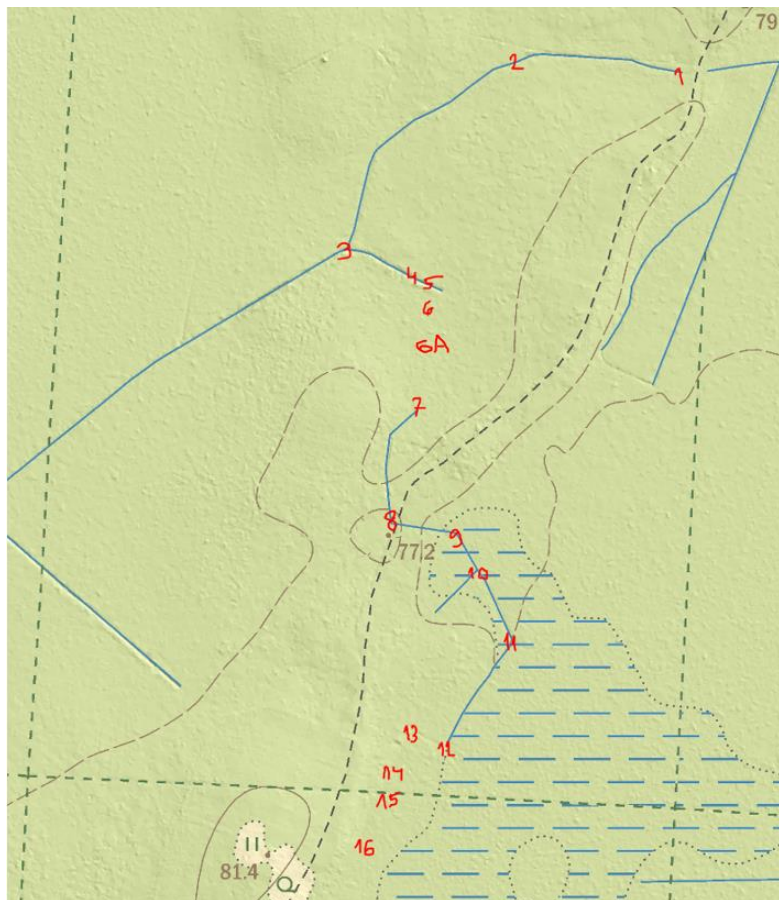

Treimani oja (VEE1085900) ülemjooksu vaatlus

Vaatluse aeg 03.05.26, vaatlaja Marko Vainu

1. Poole m laiune vagu. Alguses oli kuiv ja puid täis. Otsast ca kümne m kaugusel läks niiskeks:

2. Voolavat vett polnud. Võiks olla nii oja kui ka muistne kraav:

3. Praegu Treimani ojaks lähteks määratud koht. Voolav vesi tuli idast. Põhja pool oli endiselt vaid seisev veekelme:

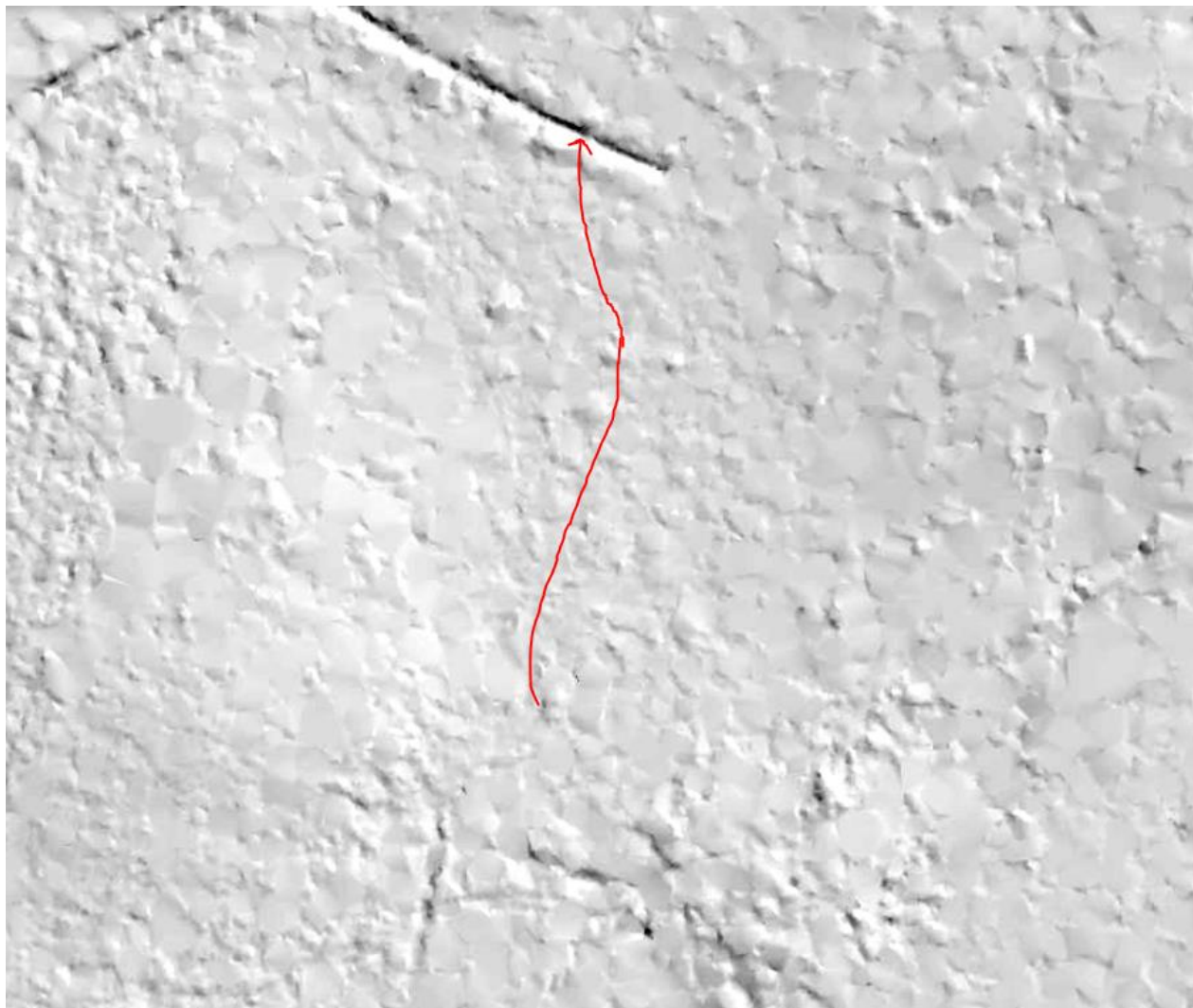

4. Vesi voolas liiva peal. Lõuna poolt tulid kalda seest imbnired:

5. Ida poolt nirises ka veidi, aga peavool tuli lõunast ja voolas kuuskede all kulgevas konkreetsetes sängis. Valgus solisedes alla vähem kui poole meetri kõrgusest, juurtest moodustunud astangust:

6. Veesilm, millest voolas punkti 5 suubuv nire välja. Nire voolas sellesse ka sisse:

6A. Nire voolas:

7. Voolas konkreetses meetrilaiuses sängis ojake:

8. Truup (ETAKis puudu):

9. Madal, tarnane soon. Vett oli kahe meetri laiuselt, aga voolu polnud näha:

10. Edelast suubuv haru oli vähema veega:

11. Sängis oli vähem taimi kui loode pool. Nirisemist oli näha. Oli väljanägemise poolest selgelt oja, mitte kraav:

12. Voolav vesi tuli läänest:

13. Voolav vesi tuli lõunast:

14. Varsakapjadega soon:

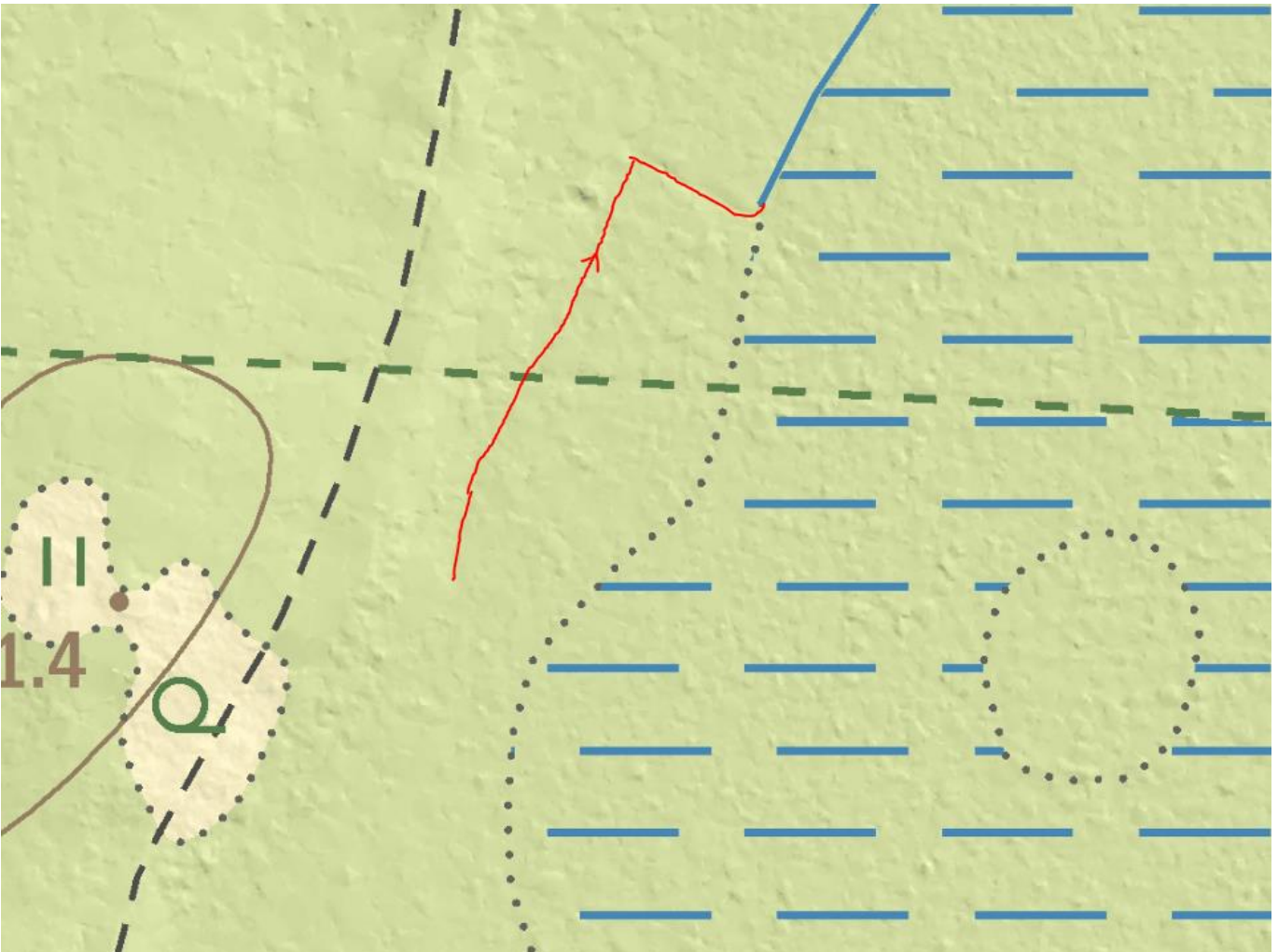

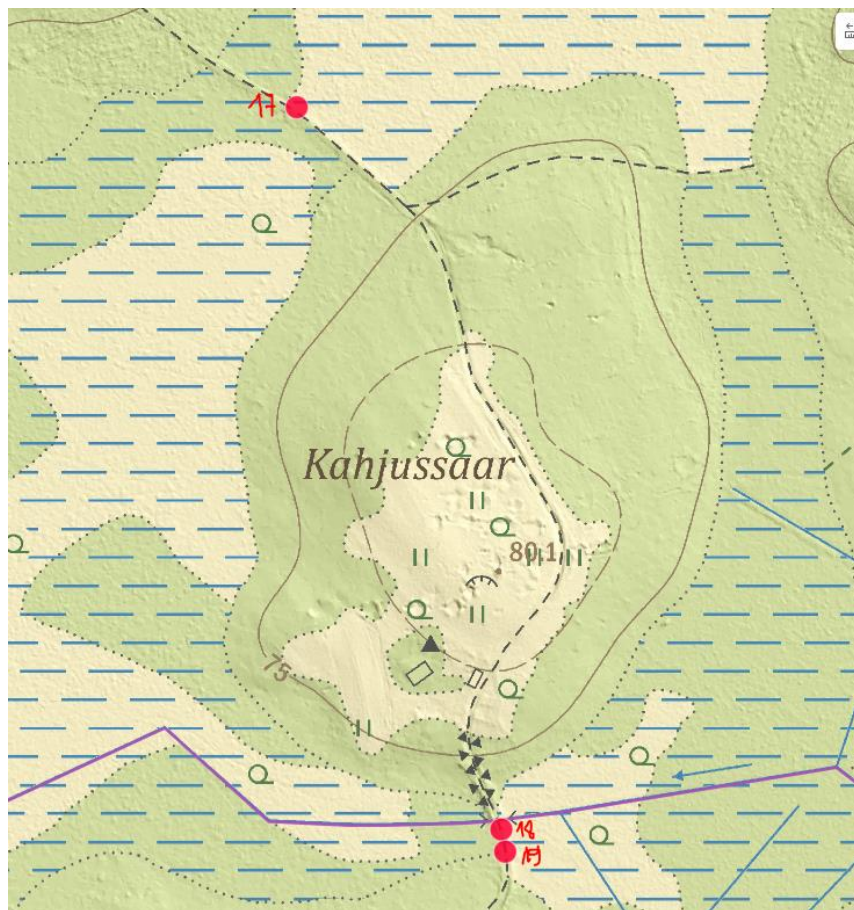
15. Sihi peal oli lomp. Oli näha, kuidas vesi lõuna poolt sinna sisse nirises:

16. Veetäitega soon lõpes siin. Ülesvoolu jätkus juuremätaste vahel muda, aga vaba vesi enam mitte. Ülesvoolu jäi ka varsakapju palju vähemaks, mis võib viidata kuivematele tingimustele. Seega võiks **ETAKi sinise kriipsuga alustada siin**, kolmnurksel mudasel alal:

17. Truup (ETAKis puudu). Läbi selle voolas ohtralt pruuni vett edela poole:

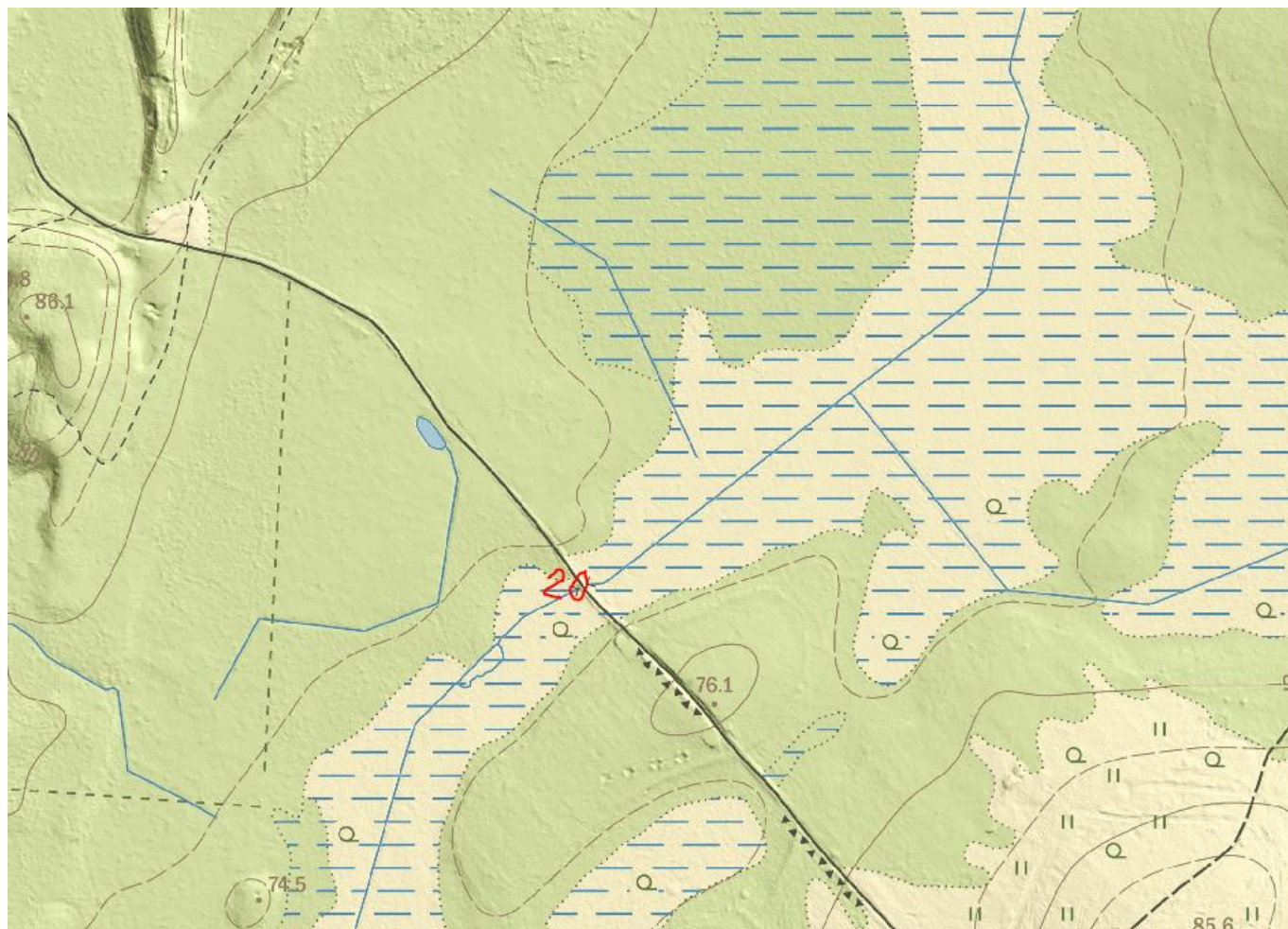

18. Mõlemal pool teed oli ohtralt vett, aga voolu ei näinud. Tundus, et truup oli suures osas kinni sõidetud:

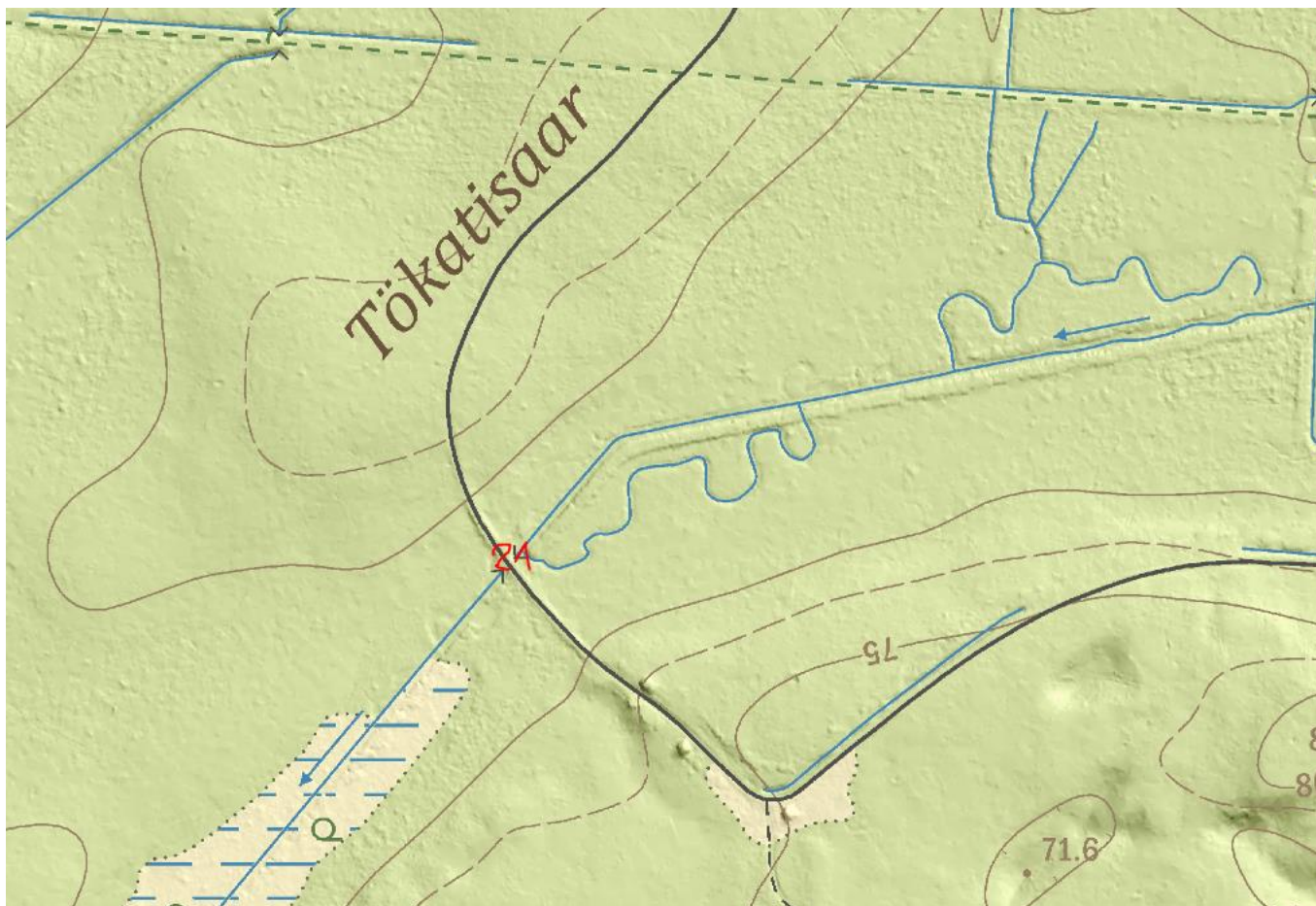
19. Vesi voolas siin ida poolt tee peale. Enamik vett voolas üle tee ning osa kümme-könd meetrit mööda teel olevat roobast põhja poole ja sealt edasi läände. Kokku tundus vooluhulk olevat suurem kui punktis 17:

20. Kirde pool luha peal ei saanud tee poolt vaadates arugi, kus säng oli, sest vett oli sedavõrd palju. Truubi ees oli ohtralt pruuni vett. Allavoolu oli säng ääreni ja natuke ka üle selle seisvaimelist vett täis:

21. Lai, tumeda veega, kraavilik vooluveekogu. Vesi voolas:

Idast suubuvast vanas sängis oli veidi seisvat vett sees:

Olukord ajaloolistel kaartidel: Schmidt'i Eestimaa kaardil on oja lähteks loetud Rohussaare Mustjärv:

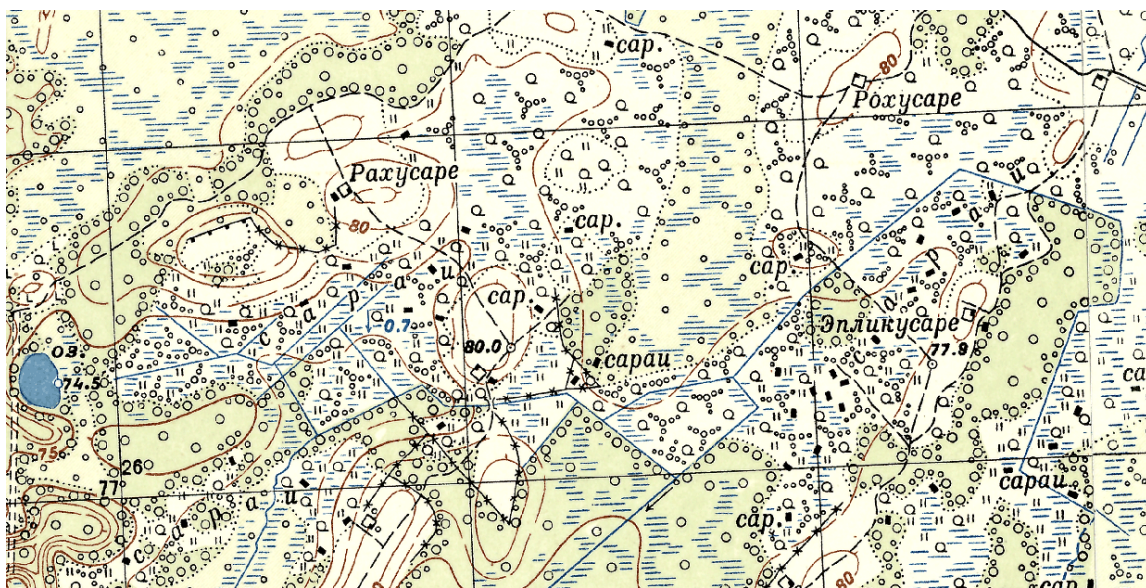
Verstasel kaardil algab oja vaatluspunktis 18 oleva truubi juurest:

EV 1:50 000 topokaardil koondub vaatluspunkti 18 kaks ida poolt soost algavat haru:

Sellest kohast ülesvoolu on vooluvete võrgustikku kujutatud esimest korda NL 1:25 000 topokaardil 1948. aastast:

Järeldused: Valdavalt on ajaloolistel kaartidel kujutatud Treimani oja algust Kahjusaarest lääne pool. Sealsel soisel alal pole vooluveekogude telgi küll pikalt kaardistatud ning kui sealsed teljed kaartidele jõudsid, olid need kujutatud sirglõikudena. Seega pole võimalik järeldada, kas punktides 17 ja 19 voolanud vesi võis seda teha ainult kunagi rajatud kraavide tõttu või olid seal looduslikud nired, mida millalgi sirgendati. On võimalik, et ulatuslike lagedate soiste alade peal voolas vesi varem ilma sängita ning koondus sängidesse vaid soosaarte vahelistes kitsamates kohtades. Vaatluse käigus punktide 5 kuni 16 vahel leitud nire on aga voolusängi käänakuterohket kuju ja kaldavallide puudumist arvestades looduslik. Kuna sealne vesi on pidanud ka varem kusagile voolama, võib seda pidada Treimani oja looduslikuks ülemjooksuks. Seetõttu sobib oja **lähteks vaatluspunkt 16**.